

Tájékoztató a gyógyszerészhallgatók gyakorlati képzésével kapcsolatban

Mint ismeretes, a gyógyszerészképzés során az uniós előírásoknak és a képzéssel kapcsolatos követelményeknek megfelelően a hallgatók legalább hat hónapot töltenek kötelezően gyakorlati képzőhelyen (közforgalmú gyógyszerertárban és intézeti gyógyszerertárban), továbbá a gyógyszeriparban. Fontos célkitűzés, hogy a gyógyszerészképzésbe felvett hallgatók minél nagyobb részaránya eredményesen végezze el egyetemi tanulmányait és mind az elméleti, mind a gyakorlati követelményeknek meg tudja felelni. Ehhez szükséges, hogy a gyakorlati képzéssel szemben támasztott követelményeket is teljesíteni tudják, azaz megfelelő gyakorlati képzőhelyen, megfelelő időtartamban, megfelelő ismereteket és készségeket legyenek képesek elsajátítani. Ennek alapfeltétele, hogy a gyakorlati képzőhelyek (közforgalmú és intézeti gyógyszerertárak, valamint a gyógyszergyárak) megfelelő számban és elkötelezetten vegyenek részt a gyakorlati képzésben.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényt – és ezen belül „A hallgatói munkavégzés szabályai” c. fejezetet – módosította a 2024. évi XIII. törvény, melynek egységes értelmezése fontos, hogy a megváltozott feltételek között is biztosított legyen valamennyi gyógyszerészhallgató gyakorlati képzése és a gyógyszerertárak az eddigiekhez hasonlóan biztosítsák a gyakorlati képzéshez szükséges feltételeket. Mindezekre tekintettel a hazai gyógyszerésztudományi karok és az MGYT vezetőivel folytatott egyeztetés után, a módosítások értelmezésével kapcsolatos állásfoglalást kértem a Magyar Gyógyszerészeti Kamara képviselőjében a felsőoktatásért is felelős Kulturális és Innovációs Minisztériumtól.

Hivatkozott jogszabályhelyek

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 44. § módosított (3) bekezdésének rendelkezése az alábbi:
„44. § (3) A hallgatót a hallgatói munkaszerződésben részletezett módon
a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben díjazás illetheti, illetve a gyakorlatigényes szak szakmai gyakorlatának ideje alatt, valamint a duális képzés képzési ideje alatt díjazás illeti, amelynek mértéke legalább a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) hatvanöt százaléka, a díjat – eltérő megállapodás hiányában – a szakmai gyakorlóhely fizeti,”
2. Ugyanezen § (2018 óta hatályos) (3a) bekezdése szerint „A képzési program keretében, illetve a képzés részeként – az (1) bekezdés a) pont szerint – megszervezett szakmai gyakorlatra – ide nem értve a duális képzést – költségvetési szervnél, közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány által fenntartott felsőoktatási intézménynél hallgatói munkaszerződés és díjazás nélkül is sor kerülhet. A hallgatót ez esetben is megilletik mindazon jogok, amelyeket a munka törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére. A

gyakorlati képzésben részt vevő hallgatóval e tevékenységére tekintettel a Kormány által meghatározott feltételekkel megállapodást kell kötni.”

3. Ugyanezen § (4) bekezdése értelmében „Az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősségbiztosítást kötni a felsőoktatási szakképzésben részt vevő hallgató javára.”
4. Ugyanezen § (6) bekezdése szerint „A hallgatóval e törvény alapján hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szak esetében a felsőoktatási intézménnyel együttműködési megállapodást kötött kifizető a szociális hozzájárulási adóról szóló törvényben meghatározottak szerint jogosult a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapszabályok alapján képzési területenként alkalmazandó súlyszorzója alapján igénybe vehető adókedvezmény érvényesítésére.”
5. A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény 7/A. § 4) bekezdése szerint „Az e § szerinti adókedvezményt az érvényesítheti, aki a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel az Szt. alapján szakképzési munkaszerződést, illetve a hallgatóval az Nftv. alapján hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szak esetében a felsőoktatási intézménnyel együttműködési megállapodást kötött, ideértve azt is, aki a 36/D. § (1) bekezdés b) pontja szerinti együttműködési megállapodást kötött. Az (1) bekezdés szerint megállapított fizetendő adót meghaladó adókedvezményt, továbbá a szociális hozzájárulási adó fizetésére törvény alapján nem köteles személy az e § szerinti adókedvezményt adó-visszaigénylés keretében érvényesítheti.”

Kérdések és a KIM válaszai

1. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyógyszerészképzés az Nftv. értelmében „gyakorlatigényes” szakként minősül, ahol*
 - *a közforgalmú és/vagy intézeti gyógyszertárban, illetve iparban folytatott gyakorlati képzés ideje alatt a felsőoktatási intézmény, a gyakorlati képzőhely és a gyakorlaton lévő hallgató között hallgatói munkaszerződést kell kötni,*
 - *a munkaszerződés-kötési kötelezettség a gyakorlati képzőhelyen töltött időtől független,*
 - *a hallgatót a gyakorlati időre díjazás illeti, függetlenül annak időtartamától,*
 - *a díjazás mértéke legalább a minimálbér hatvanöt százaléka?*

Helytálló és egyetértünk, figyelemmel ugyanakkor a 3. pontban írott válaszra is.

2. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a hallgatói munkaszerződés-kötési kötelezettség független attól, hogy a graduális képzés melyik időszakában van a gyakorlati képzés, így pl. 4. és 6. szemesztert követő, illetve záróvizsga előtti gyakorlati képzésről van szó?*

Helytálló és egyetértünk, figyelemmel ugyanakkor a 3. pontban írott válaszra is.

3. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a négy – közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott – felsőoktatási intézménynél (SE, SZTE, DE, PTE) mint gyakorlati képzőhelyen folytatott gyakorlaton résztvevő hallgatót díjazás nem illeti meg és vele hallgatói munkaszerződést sem kell kötni?*

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) 44. § (1) bekezdése szerint a hallgató hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés során az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső vagy belső gyakorlóhelyen. Ugyanezen szakasz (3a) bekezdése szerint ugyanakkor a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlatra költségvetési szervnél, közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott felsőoktatási intézménynél hallgatói munkaszerződés és díjazás nélkül is sor kerülhet. Mindez az jelenti, hogy a hallgatói munkaszerződést megkötni, díjat fizetni nem kell, ugyanakkor lehetséges. Ha az ilyen gyakorlóhelyen folytatott tevékenységre megállapodás születik, akkor a díjazás is megilleti a hallgatót.

4. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyakorlati képzőhelyen munkaszerződéssel foglalkoztatott gyógyszerészhallgató felelősségbiztosításáról – hasonlóan az Nftv. 44. § (4) bekezdésben foglaltakhoz – a gyakorlati képzés szervezőjeként a felsőoktatási intézmény gondoskodik?*

Célszerű, hogy a felsőoktatási intézmény gondoskodjon a felelősségbiztosításról, de ettől függetlenül mindenképpen indokolt, hogy a felsőoktatási intézmény és a gyakorlóhely közötti megállapodásban a felek rendelkezzenek a felelősségbiztosítás kérdéséről is. Felsőoktatási jogszabályi kötelezettség azonban nincs arra nézve, hogy az adott képzés esetében felelősségbiztosítást kellene kötni és ezt a felsőoktatási intézménynek kellene megtennie, hiszen az Nftv. 44. § (4) bekezdése kizárólag a felsőoktatási szakképzés esetében tartalmaz ilyen előírást, a gyógyszerészképzés pedig nem tartozik e képzések közé.

5. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyógyszerészképző hely a gyakorlati képzőhellyel kötött megállapodásban, illetve a gyakorlaton lévő hallgatóval szemben kikötheti, hogy milyen kompetenciák mentén és milyen tematika szerint kell a gyakorlati képzést lebonyolítani?*

Helytálló és egyetértünk, sőt, erről a felsőoktatási intézménynek rendelkeznie kell annak érdekében, hogy a szakmai gyakorlat céljai megvalósuljanak.

6. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyakorlati képzőhely a hallgatónak munkaszerződés alapján fizetett díjazást – a közterhekkel együtt – levonhatja a szociális hozzájárulási adóból?*

Helytálló és egyetértünk.

7. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyakorlati képzőhely az adókedvezmény-különbözetet abban az esetben adó-visszaigénylés keretében is érvényesítheti, ha a*

hallgató(k)nak fizetett díjazás összértéke meghaladja a szociális hozzájárulási adó mértékét?

A kérdésről szóló NAV-iránymutatás¹ egyértelművé teszi, hogy a szociális hozzájárulási adó visszaigénylésére lehetőség van, ahogyan a szöveg fogalmaz, „A SzocHo tv. 10-17. §, valamint az Eat.40 IX. fejezet 462/C. §-a, 462/D. §-a, 462/E. §-a és a 2018. évi LXXXII. törvény 250. §-a figyelembevételével megállapított fizetendő adót meghaladó, a szakirányú oktatás és a duális képzés adókedvezménye adó-visszaigénylés keretében érvényesíthető.”

8. *Helytálló-e az a megállapítás, hogy a gyakorlaton lévő hallgatót szabadság illeti meg? Ha igen, a szabadság időtartama beletartozik-e a gyakorlati időbe? Ha a hallgatót a gyakorlati időre megilleti szabadság, de azt nem veszi igénybe, az ennek megfelelő díjazásra jogosult-e?*

Helytálló és egyetértünk, a hallgatói munkaszerződés alapján foglalkoztatott hallgatót a Munka törvénykönyve általános szabályai szerint megilleti a szabadság, sőt a betegszabadság is, ha a munkaviszony megszűnésekor a hallgató részére nem kerül kiadásra a szabadság arányos része, akkor a bent maradó részt meg kell váltani.

9. *Kérdés, ha a hallgató az előírt gyakorlati időt vagy annak egy részét külföldi gyakorlólhelyen tölti, rá, illetve a gyakorlati képzőhelyre milyen módon érvényesek az Nftv. és a SzocHo tv. előírásai?*

Az élethelyzetre nem tűnik alkalmazhatónak az Nftv. és a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről szóló 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet, hiszen a külföldi gyógyszerésztárnak a magyar Kormányrendelet szerinti magyar hallgatói munkaszerződést kellene kötnie, de nem valószínű, hogy a legtöbb országban részletesen szabályozott tevékenység folytatása során ezen magyar jog szerinti szerződés kockázatát vállalná egy külföldi jogalany, mint ahogyan a szociális hozzájárulási adónak is a belföldi illetőségű jogi személy az alanya. Arra ugyanakkor lehetősége van a magyar felsőoktatási intézménynek, a külföldön folytatott szakmai gyakorlatot részben vagy egészben beszámítsa a hazai gyakorlatba, tekintet nélkül arra, hogy arra milyen külföldi jogviszony keretében került sor (például gyakornok volt-e külföldön a hallgató), ha egyébként a szakmai gyakorlaton megszerzett kompetenciák megfelelnek a hazai szakmai gyakorlattól elvárt kompetenciáknak.

10. *Kérdés, hogy a külföldi állampolgárságú, de gyógyszerészi tanulmányait Magyarországon folytató hallgatóra milyen módon érvényesek az Nftv. és a SzocHo. tv. fent idézett előírásai?*

Teljes egészében alkalmazandók a nem magyar állampolgár hallgatókra az Nftv. és a szociális hozzájárulási adóról szóló törvény rendelkezései.

¹ https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/informacios-fuzetek---2024/49.-A-szocialis-hozzajarulasi-ado-2024.-08.-01

Összegzés

A Kulturális és Innovációs Minisztérium válasza alapján a gyógyszerészhallgatók (gyógyszertárakban folytatott) gyakorlati képzéséhez kapcsolódó jogszabályi változások, így a gyógyszertárnak mint képzőhelynek a hallgató gyakorlati képzőhelyen töltött időtartamától független szerződés-kötési és díjazási kötelezettsége anyagi többlet terhet a gyakorlati képzőhelynek nem jelent, ugyanis valamennyi ezzel kapcsolatos költségét a szociális hozzájárulási adóból levonhatja, illetve ha a hallgatóknak fizetendő díjazás ennek összegét meghaladja, élhet az adó visszaigénylés lehetőségével. Mindezekre tekintettel minden személyi jogos és vezető gyógyszerészt biztatok arra, hogy fogadjon gyógyszerészhallgatókat gyakorlatra.

Szeretnék még tájékoztatást adni arról, hogy

- folyik az előkészítése a gyakorlaton lévő gyógyszerészhallgatók kompetenciáinak nevesítésére a képzési és kimeneti követelmények között,
- a Kamara kezdeményezte az oktató gyógyszerészek tevékenységének intézményesített elismerését a továbbképzések rendszerén belül, továbbá
- a fentiek ismeretében készül egy részletes tájékoztató a hallgatói munkaszerződésekkel kapcsolatban, amelyet néhány napon belül teszünk közzé.

Budapest, 2024. december 6.

Tisztelettel

Dr. Hankó Zoltán
elnök, MGYK